

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 30ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1991

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΜΠΑ

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΡΙΜΙΝΙ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΜΠΑ

Κύριοι Ἀκαδημαϊκοί, Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἔχω ἤδη ἀναπτύξει εἰς ἄλλας ὁμιλίας μου ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιστάσεως ποὺ ἐπεκράτησεν εἰς τὴν πατρίδα κατὰ τοῦ ἀδυσωπῆτου κατακτητοῦ καὶ τὸ ὅποῖον συνεπῆξε καὶ ἐνεφύχωσε τοὺς νέους καὶ τοὺς κατηύθυνε νὰ ἀναλάβουν πείσμονα ἀγῶνα ἀντιστάσεως μὲ ὅσα ἕκαστος διέθετε μέσα καὶ δυνάμεις.

Τὸ ὑπέροχον αὐτὸ πνεῦμα ἔστειλε πολλοὺς μαχητάς, ἄλλους εἰς τὰ βουνὰ καὶ ἄλλους εἰς τὴν Μέσσην Ἀνατολήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη ὁ Ἑλληνικὸς Στόλος ἐμάχετο ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Συμμάχων καὶ ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τῶν Ἀγγλων.

Ἔχω ἐπίσης ἀναπτύξει τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὅποιον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀξιοποίησε τὴν τάσιν τῆς διαφυγῆς τῶν χιλίων αὐτῶν διὰ τῆς δημιουργίας στρατιωτικῶν μονάδων αἱ ὁποῖαι θὰ συνέχιζαν, ὅπως τὸ Π. Ναυτικόν, τὸν πόλεμον παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἐλευθέρων λαῶν.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ σὺν τῷ χρόνῳ διαφυγαὶ ἐξ Ἑλλάδος τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ ἐλάβαναν συνεχῶς μεγαλυτέρας δια-

στάσεις καὶ τόσας ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν διαφευγόντων Ἀξιωματικῶν νὰ εἴηαι πολὺ ἀνώτερος τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν πλαισίωσιν τῶν δημιουργουμένων μονάδων ἐκ τῶν διαφευγόντων στρατιωτῶν.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν μέτρων ποὺ εἶχαν ληφθῇ πρὸ τοῦ πολέμου παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν καθολικὴν πολεμικὴν προπαρασκευὴν τῆς Χώρας ὀφείλω νὰ ἐπισημάνω ὅτι εἶχε ἐγκαίρως ληφθῇ μέριμνα καὶ ὅτι ἤδη ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν μία ὑποτυπώδης καὶ μᾶλλον συμβολικὴ ἡμπορῶ νὰ εἶπω, παρουσία Ἑλληνικῆς στρατιωτικῆς μονάδος, ἡ ὁποία εἶχεν ὀργανωθῇ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ πολέμου τοῦ ⁴⁰ καὶ πρὸ τῆς Γερμανικῆς ἐπιθέσεως.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου τῶν Δυνάμεων τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, δηλαδὴ τῶν Ἀγγλων, εἶχεν ἀποφασίσει τὴν συγκρότησιν ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνικῆς Στρατιωτικῆς μονάδος διὰ τῆς στρατεύσεως εἴτε ἐθελοντικῶς, εἴτε ὑποχρεωτικῶς τῶν τέκνων τῆς ἐκεῖ ὁμογενείας.

Πρὸς ὀργάνωσιν καὶ ὑλοποίησιν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ εἶχε σταλῇ τότε εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁ συνταγματάρχης Οἰκονομόπουλος μαζί μὲ μικρὸν ἐπιτελεῖον Ἀξιωματικῶν.

Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Αἰγύπτου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε πάντοτε πρωτοπόρος εἰς πᾶσαν προσφορὰν πρὸς τὴν πατρίδα, ἔσπευσε, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν νὰ στείλῃ τὰ παιδιὰ του νὰ καταταγοῦν, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας.

Συνολικῶς περὶ τοὺς 900 Αἰγυπτίῳται Ἕλληνες κατετάγησαν, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 400 ἦσαν ἐθελονταί. Ἡ ὑποχρεωτικὴ στράτευσις ἴσχυσε μόνον διὰ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς δύο κλάσεις 40-41.

Ἡ μονὰς αὐτὴ ἤρχισε συγκροτουμένη ταχέως καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Σίντι-Μπίσρ τῆς Ἀλεξανδρείας.

Λόγῳ τῆς ἐκδηλωθείσης Γερμανικῆς ἐπιθέσεως ἡ συγκροτηθεῖσα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μονὰς ποὺ ἦτο δυνάμει τάγματος δὲν κατωρθώθη νὰ σταλῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τοῦτο μετεφέρθη εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Τζενεΐφα παρὰ τὴν διώρυγα τοῦ Σουέζ.

Τὸ τάγμα τοῦτο ἀπετέλεσε σὺν τῷ χρόνῳ τὸν πυρῆνα τῆς δημιουργίας μικρῶν Ἑλληνικῶν στρατιωτικῶν μονάδων εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Ὁ πυρὴν ποὺ ἀνέφερα ἀπεδείχθη ἀξιόλογος καὶ ἀποδοτικός, καὶ τοῦτο διότι οἱ στρατευθέντες Αἰγυπτίῳται ἦσαν μορφωμένοι καὶ μὲ ἀνωτέραν τεχνολογικὴν κατάρτισιν.

Αὐτοὶ ἔδωσαν βραδύτερον εἰς τὰς συγκροτηθείσας, διαδοχικῶς μηχανοκινήτους στρατιωτικὰς μονάδας, χρησιμώτατα στελέχη, ὥς τοὺς πολυτιμοτάτους διερμηνεῖς καὶ τοὺς ἐξειδικευμένους τεχνίτας.

Πρέπει νὰ τοιςθῇ ὅτι πρωτοπόρα κατὰ τὴν στράτευσιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Αἰγύπτου ἦσαν καὶ πάλιν τὰ τέκνα τῶν προυχόντων τῆς ὁμογενείας.

Ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι, ἀναφέρω τὰ ὀνόματα τῶν οἰκογενειῶν Σαλβάγου, τοὺς υἱοὺς Κοντομιχάλου, τοὺς Μπενάκη, τοὺς υἱοὺς Καζούλη, Πηλαβάκη, Ροδοκανάκη, Χρυσοβέργη, Χρηστομάνου καὶ ἄλλων.

Περὶ τὰ μέσα Ἰουνίου 1941 κατέφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, μετὰ μακρὰς περιπετείας καὶ ταλαιπωρίας καὶ τὰ ὑπολείμματα τῆς Ἑλληνικῆς Ταξιαρχίας τοῦ Ἑβρου. Ἡ Ταξιαρχία αὐτή, ἀφοῦ ἄντεξε κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν Γερμανῶν πᾶσαν δυνατὴν ἄμυναν, συνεπτόχθη καὶ διελθοῦσα τὸν Ἑβρον κατέφυγε καθ' ἃς εἶχε διαταγὰς εἰς τὴν Τουρκίαν.

Ἐκεῖ συμφώνως μὲ τὸ διεθνὲς δίκαιον, ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες ἀφωπλίσθησαν καὶ περιορίσθησαν εἰς στρατόπεδον παρὰ τὴν Πέργαμον. Ἐπίμονοι καὶ ἀπεγνωσμένοι ἤμπορῶ νὰ εἴπω προσπάθειαι τῶν Ἑλληνικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν Βρεταννικῶν διπλωματικῶν ἀρχῶν, ἀνελήφθησαν εὐθὺς διὰ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ μετάβασις τῆς ἄνω δυνάμεως εἰς Αἴγυπτον, ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος, καὶ τοῦτο κυρίως διότι οἱ Τοῦρκοι βλέποντες τὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην στρατιωτικὴν ὑπεροχὴν τῶν Γερμανῶν, δὲν ἐπεθύμουν νὰ ἐκτεθοῦν εἰς τὴν κατηγορίαν ὅτι ἐβοήθουν τοὺς ἀντιπάλους των.

Τέλος μετὰ τὰς πείσμονας προσπάθειας Ἑλλήνων καὶ Ἀγγλων, ἀλλὰ καὶ κυρίως ὅταν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐφάνη μία κάποια βελτίωσις τῆς στρατιωτικῆς καταστάσεως τῶν Συμμάχων, ἡ Τουρκικὴ

Κυβέρνησις, ὑπολογίζουσα φυσικὰ τὰ πάντα καὶ μὴ θέλουσα νὰ δυσαρρεστήσῃ ἐπὶ πλέον τοὺς Συμμάχους, ἐπέτρεψε τὴν διὰ τοῦ ἐδάφους της μετάβασιν τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν εἰς Μέσσην Ἀνατολήν.

Ἀτυχῶς ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Διοικητὴς τῆς Ταξιαρχίας αὐτῆς ὑποστράτηγος Ἰωάννης Ζήσης, μὴ δυνάμενος νὰ ἀνεχθῇ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν, εἶχεν αὐτοκτονήσει.

Κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς Ταξιαρχίας εἰς τὸ Τουρκικὸν Στρατόπεδον, ἡ Γερμανικὴ προπαγάνδα ἐπέτυχε νὰ πείσῃ ἀρκετοὺς ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῆς Ταξιαρχίας περὶ τοῦ δῆθεν ἀδυνάτου τῆς νίκης τῶν Συμμάχων καὶ νὰ κάμῃ οὕτω τὸ ἠθικὸν των, μὲ ἀποτέλεσμα πολλοὶ ἐξ αὐτῶν νὰ δεχθοῦν νὰ σταλοῦν «οἴκαδε».

Οἱ ἐναπομείναντες, τῶν ὁποίων φυσικὰ τὸ ἠθικόν, μετὰ τὰ ὅσα ἐπέστησαν, ἦτο ἀτυχῶς χαμηλόν, ἠνώθησαν μὲ τὰς δυνάμεις τοῦ πυρῆνος πὺν ἀνέφερα ἤδη. Μὲ αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον δυναμικὸν τῶν δύο ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἤρχισε νὰ συνιστᾶται κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1941 ἡ 1η Ἑλληνικὴ Ταξιαρχία.

Εἶναι γνωστὸν πολὺ καλὰ καὶ ἔχω ὁ ἴδιος ἀναπτύξει πρὸ καιροῦ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὴν δρᾶσιν καὶ τὴν τύχην τῆς Δυνάμεως αὐτῆς ἐπονομασθείσης βραδύτερον ὡς Ταξιαρχίας τοῦ Ἑλ Ἀλαμέιν.

Εἶναι ἐπίσης γνωστὴ ἡ ἔκρηξις ἐν πλήρει πολέμῳ τοῦ ἐγκληματικοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος εἰς τὰς Ἑνόπλους Δυνάμεις. Δὲν προτίθεται νὰ ἀναπτύξῃ ἐνταῦθα τὰ γεγονότα τῆς τραγικῆς ἐκείνης ἐποχῆς.

Σήμερον θὰ ὑπενθυμίσω καὶ θὰ τονίσω ἀπλῶς τὴν ἐθνικὴν ἑξαρσιν πὺν ἐσημειώθη εἰς τὸ Πολεμικὸν Ναυτικὸν καὶ πὺν ὠδήγησε τοῦ, ἀξιωματικούς του ὑπὸ ὑπουργὸν τὸν ἀείμνηστον Σοφ. Βενιζέλον καὶ Ἀρχηγὸν τοῦ Στόλου τὸν ἀείμνηστον ναύαρχον Π. Βούλγαρη νὰ ἀναλάβουν ἐπιτυχῶς οἱ ἴδιοι οἱ ἀξιωματικοὶ τὴν βιαίαν καταστολὴν τοῦ ἐκραγέντος κινήματος καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ ἄμεσον ἐπαναφορὰν τῆς τάξεως καὶ τὴν συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος τοῦ λαμπροῦ τούτου ὅπλου.

Λόγῳ τούτου, ἐνῶ τὸ Πολεμικὸν Ναυτικὸν ἐσυνέχιζεν ἐκ νέου λαμπρῶς τὸν ἀγῶνα, ἐπῆλθεν μία πλήρης διάλυσις τῶν στρατιωτικῶν δυνά-

μεων, ἡ ὁποία συμπαρέσυρε καὶ ἐδυσφήμισε καὶ τὰ ἱκανώτερα στελέχη του.

Καὶ συνέβη ὥστε, ὅταν αἱ στρατιωτικαὶ μονάδες ποὺ εἶχαν ἀρχίσει νὰ ἐτοιμάζωνται διὰ νὰ λάβουν θέσιν μεταξὺ τῶν Συμμαχικῶν Δυνάμεων διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος, συνέβη, λέγω, ὥστε αἱ μονάδες ὄχι μόνον νὰ διαλύονται τελείως ἀλλὰ καὶ νὰ καθίστανται κυριολεκτικῶς, μίasma φθοροποιόν.

Κατ' εὐτυχῇ συγκυρίαν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀφίχθη ἐξ Ἑλλάδος ὁ γενναῖος καὶ ἱκανὸς ἠγὴτωρ, ὁ στρατηγὸς Κωνσταντῖνος Βεντήρης. Ἦτο γνωστὸς πολεμιστὴς ὁ ὁποῖος παντοῦ ὅπου κατὰ τὸν πόλεμον ἀνέλαβε διοίκησιν ἐνέπνεε καὶ ἐνεθουσίαζε τοὺς ἄνδρας του.

Ἡ Κυβέρνησις ἀμέσως ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ. Μὲ μίαν ταχύτητα ὁμολογουμένως θαυμαστὴν ὁ στρατηγὸς Βεντήρης ἀνέλαβεν ἀμέσως τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν του, καὶ ἐχώρησεν εἰς τὴν ἑναρξιν τῶν ἐνεργειῶν πρὸς ἀνασύνταξιν τῶν ὑγιῶν τιμημάτων τοῦ στρατοῦ μὲ σκοπὸν νὰ τὰ καταστήσῃ ταχέως μάχιμα καὶ νὰ τὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

Βεβαίως ὅμως εἰς τὸ σῶμα ἀξιωματικῶν Στρατοῦ ὑπῆρχαν καὶ ἐκλεκτὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Ναυτικοῦ ἤρχισαν ἐνεργείας διὰ νὰ ἐπανεύρῃ ὁ στρατὸς τὴν ὁδὸν ποὺ ἐγνώριζεν ἀνέκαθεν, δηλαδὴ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

Καὶ σιγὰ-σιγὰ ἡ συγκεχυμένη μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν κατάστασις, ἡ ὁποία ἦτο ὄντως θλιβερά, ἤρχισε νὰ ἐκκαθαρίζεται καὶ νὰ στρέφεται πρὸς τὸ καθῆκον.

Μεταξὺ αὐτῶν ποὺ ἀπεκάλεσα προηγουμένως καλὰ στοιχεῖα ἦσαν οἱ: συνταγματάρχης Τσακαλῶτος, ἀντισυνταγματάρχης Ν. Παπαδόπουλος, ταγματάρχης Π. Καραδήμας, ἀντισυνταγματάρχης Γερ. Λάμαρης, ταγματάρχης Ἰ. Καραβίας, Λοχαγοὶ Τζανετῆς Σοφ. Καραμπότσης, Ἰ. Ἀρμπούζης, Γερακιώτης Κ., Δημάδης Κεχαγιάς, Πρόκος Ἡλίας, Χουρμουζιάδης, Λουτεράκης Σπ. καὶ ἄλλοι ἐκλεκτοί.

Εἰς τοὺς κύκλους αὐτῶν ὁ Βεντήρης ἀνεζήτει τοὺς ἐκλεκτούς, τοὺς καλλιτέρους, ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἤμποροῦσε νὰ στηριχθῇ διὰ νὰ προχωρήσῃ ἀποφασιστικῶς πλέον εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἀξίας τοῦ ὀνόματός της στρατιωτικῆς μονάδος.

Τὸν πρῶτον πὺν ἐκάλεσε καὶ τοῦ ἐπρότεινε νὰ ἀναλάβῃ τὴν συγκρότησιν ἑνὸς ἀξίου τμήματος πὺν θὰ ἐκαλεῖτο Ἑλληνικὸς Στρατός, ἦτο ὁ συνταγματάρχης Τσακαλῶτος. Ὡς ὑποδιοικητὴν ἐπέλεξε τὸν Νικ. Παπαδόπουλον τὸν ἐπιλεγόμενον Παπποῦν.

Ἐπὶ σειρὰν ἡμερῶν ἐγένοντο ἐπαφαὶ καὶ συνεχεῖς συνεννοήσεις διὰ νὰ κατασταλάξουν τελικῶς εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς μονάδος ἀξίας νὰ ὀνομασθῇ Ἑλληνικὸς Στρατός, ἀλλὰ καὶ τὸ κυριώτερον ἱκανῆς νὰ βαδίσῃ νικηφόρος ἐπὶ τοῦ Ἰταλικοῦ ἐδάφους.

Ἡ προσπάθεια αὕτῃ ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε νὰ συγκεντρώσῃ τὰ μὴ μιανθέντα ὑπολείμματα τῆς I καὶ τῆς II Ταξιαρχίας καὶ νὰ σχηματίσῃ μίαν μονάδα πὺν θὰ ὀνομάζετο III Ταξιαρχία.

Ἡ διαταγὴ συγκροτήσεως ἐδόθη παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Πάτζητ εἰς τὸν στρατηγὸν Βεντήρη, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν σειρὰν του, ὡς ἀνέφερα προηγουμένως, εἶχεν ἤδη ἐκλέξει τὸν Τσακαλῶτον.

Θὰ σᾶς κυράσω ὀλίγον ἀλλὰ πρέπει νὰ σᾶς δώσω στοιχεῖα διὰ νὰ μορφώσετε γνώμην, ὡς πρὸς τί ἀκριβῶς συνέβη τότε.

Ἀφ' ἧς ἀπεφασίσθη, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας ὅλων τῶν ἐκεῖ Συμμάχων, στρατιωτικῶν Πολωνῶν, Γάλλων κλπ., νὰ γίνῃ ἓνα τελευταῖον πείραμα καὶ τοῦτο κυρίως χάρις εἰς τὸν φιλελληνισμόν τοῦ Ἀρχιστρατήγου Πάτζητ, τοῦ ὁποίου εἰς πρόγονος εἶχε πολεμήσει τὸ 1821 διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος μας καὶ ὁ ὁποῖος Πάτζητ ἀνελάμβανεν οὐσιαστικῶς καὶ σαφῶς, τεραστίαν εὐθύνην ἔναντι τοῦ Τσῶρτσιλ, ἰδρῦθῃ ἐντὸς τῆς IV Ἀγγλικῆς Στρατιάς ἡ III Ἑλληνικὴ Ταξιαρχία ἐκ τῆς συγχωνεύσεως τῶν ὑγιῶν τμημάτων τῶν μονάδων I καὶ II τῶν Ἑλληνικῶν Ταξιαρχιῶν. Διοικητὴς ἐτοποθετήθη ὁ συνταγματάρχης πεζικοῦ Θρασύβουλος Τσακαλῶτος μὲ ὑποδιοικητὴν τὸν ἀντισυνταγματάρχην Ν. Παπαδόπουλον τὸν ἐπιλεγόμενον Παπποῦν καὶ ὑπασπιστὴν τὸν λοχαγὸν Λιάνην.

Τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Ταξιαρχίας συνεκροτήθη ἀπὸ τὸν ἀντισυνταγματάρχην Λάμαρην, λοχαγὸν Χουρμουζιάδην, Πρόκον, Καραδήμαν Παπαηλιοῦ.

Τοῦ *I* τάγματος διοικητὴς ἐτοποθετήθη ὁ ταγματάρχης Καραβίας, τοῦ *II* τάγματος ὁ ταγματάρχης Σοφ. Τζανετῆς.

Ἀρχικῶς εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐπιτελείου ἐτοποθετήθη ὁ ταγματάρχης Ἀνδρέας Λουτεράκης καὶ ὁ ὁποῖος βραδύτερον ἐτοποθετήθη διοικητὴς τοῦ *III* τάγματος. Ἡ συγκρότησις καὶ ἡ ὁργάνωσις τῆς Ταξιαρχίας ἐγένετο εἰς τὴν Συρίαν εἰς τὸ στρατόπεδον Ἰνσαρίγια, ἔξω τῆς Βυρηττοῦ παρὰ τὴν ἀρχαίαν Σιδῶνα.

Εἰς τὰς 15 Ἰουλίου ὁ Ἀρχιστράτηγος Πάττζετ ἐπεσκέφθη τὴν Ταξιαρχίαν καὶ προέβη εἰς λεπτομερῆ ἐπιθεώρησιν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀναγνώρισιν ἐπισήμως παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου, τῆς νέας αὐτῆς Ταξιαρχίας. Ὁ Ἀρχιστράτηγος διέταξε τὸν ἄμεσον ἐξοπλισμὸν ταύτης διὰ τοῦ καταλλήλου ὀπλισμοῦ καὶ ἐφοδιασμὸν τῆς μετὰ τῶν ἀπαραιτήτων βοηθητικῶν μέσων.

Μετά τινος ἡμέρας εἶχε πλέον ὀλοκληρωθῇ ἡ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἀξία πάσης πολεμικῆς ἐμφανίσεως Ταξιαρχία, καὶ τὴν 7ην Αὐγούστου ἡ Ταξιαρχία ἐπεβιβάζετο τοῦ ὑπερωκεανίου «Ρούϊς» τὸ ὁποῖον καὶ κατέπλευσεν εἰς τὸν Τάραντα τὴν 11ην Αὐγούστου.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἤρχισεν ἡ συνεχὴς κατατόπισις καὶ ἐκπαίδευσις τῆς Ταξιαρχίας. Εἵμεθα κυριολεκτικῶς ἀεικίνητοι καὶ πανταχοῦ παρόντες, ἀναφέρει ὁ Τσακαλῶτος εἰς τὴν περίφημον 8ην Ἀγγλικὴν στρατιὰν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὑπήχθη τελικῶς ἡ Ταξιαρχία.

Ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἡ Ταξιαρχία διήρυσεν 650 χιλιόμετρα καὶ ἔφθασε τὴν 30ὴν Αὐγούστου εἰς Κανόζε.

Κατόπιν διαταγῆς τῆς *II* Ν. Ζ. Μεραρχίας, ἡ Ταξιαρχία μετεστάθμευσεν καὶ ἀφίχθη τὴν 18ην ὥραν εἰς τὴν περὶοχὴν τῆς Σάντα Μαρία Πετρὰ. Ἦδη ἡ Ταξιαρχία εὐρίσκεται πλέον ἐντὸς τῆς ζώνης ἐπιχειρήσεων καὶ εἰς ἀπόστασιν 8 χμ. ἀπὸ τῆς γραμμῆς μάχης. Οὐσιαστικῶς ἡ Ταξιαρχία εὐρίσκεται ἔναντι τῆς περιφήμου Γοτθικῆς γραμμῆς.

Ἡ γραμμὴ αὐτὴ εἶχε καταληφθῇ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀπὸ τοῦ θέρους τοῦ 1944. Εἶχεν ἀρχίσει ἡ προπαρασκευὴ τῆς Γοτθικῆς γραμμῆς ἐπὶ μετώπου 450 χμ. νοτίως τοῦ Ἄρνο-Φλωρεντίας καὶ βορείως πολλῶν σημαντικῶν πόλεων.

Ἀντιαρματικὴ τάφρος, ἐκτεταμένα ναρκοπέδια καὶ χαρακώματα καὶ πυργίσκοι κατεστραμμένων ἀρμάτων εἶχον καταστήσει ἰσχυροτάτην τὴν ἀμυντικὴν τοποθεσίαν τῶν Γερμανῶν.

Ἡ κυρία ἐπίθεσις τῆς Στρατιᾶς ἤρχισε τὴν αὐγὴν τῆς 26ης Αὐγούστου. Οἱ Γερμανοὶ εὐρίσκοντο εἰς μίαν ἀποσυγκεντρωτικὴν κίνησιν. Τοῦτο ὠφείλετο διότι τοὺς εἶχε διαφύγει ἡ μυστικὴ συγκέντρωσις τῆς VIII στρατιᾶς. Ἡ ἀπόστασις αὐτῆς ἀπὸ τῆς Γοτθικῆς τοποθεσίας ἦτο 20 χμ. Τὴν 5ην Σεπτεμβρίου ἡ Ἑλληνικὴ Ταξιαρχία καὶ ὥραν 11.30' ἐνεπλάκη εἰς τὴν μάχην.

Τὴν 15.00 τῆς 7ης Σεπτεμβρίου, ὁ ταξίαρχος ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Μεραρχίας καὶ εἰδοποιήθη ὅτι θὰ ἀντεκαθίστα 12 λόχους τῆς.

Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλίται τῆς Ταξιαρχίας τὸ πρῶτον θὰ ἐλάμβανον γνῶσιν τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν συνηθειῶν τοῦ ἐχθροῦ.

Οἱ Γερμανοὶ ἤρχισαν βάλλοντες ἀπὸ τῆς 3ης ὥρας μέχρι τῆς 06.30' καὶ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ 3ου λόχου. Κατὰ τὴν πρώτην αὐτὴν δοκιμασίαν ἦσαν ἀπώλειαι 9 νεκροί, 21 τραυματαῖοι ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλίται. Ὁ τραυματίας ὑπολοχαγὸς Παρόπουλος μετὰ δίμηρον ὑπέκνυεν.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τῆς μάχης, ἐσημειώθη παράλειψις τῆς Διοικήσεως τῆς Καναδικῆς Ταξιαρχίας. Ὁ τρόπος καὶ ἡ σπουδὴ ἀντικαταστάσεως χωρὶς τὴν συμπαράστασιν τῶν ἀντικαθιστωμένων τοσούτω μᾶλλον καθ' ὅσον οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ὀπλίται τῆς Ἑλληνικῆς Ταξιαρχίας θὰ ἐλάμβανον γνῶσιν τὸ πρῶτον τοῦ ἐδάφους καὶ τῶν συνηθειῶν τοῦ ἐχθροῦ. Παρ' ὅλον τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ Ταξιαρχία εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ αὐτοπεποιθήσιν.

Τὴν 10ην Σεπτεμβρίου ἐπανελήφθη ἡ ἐπίθεσις τῶν Γερμανῶν ἐφ' ὅλης τῆς γραμμῆς. Ἡ Ἑλληνικὴ Ταξιαρχία εὐρίσκετο πλέον εἰς τὸν

πυρῆνα τῆς μάχης. Οἱ διοικηταὶ τῶν Ταξιαρχιῶν Ἑλληνικῆς καὶ Καναδικῆς ἐκλήθησαν καὶ ἐπροσανατολίσθησαν προσωπικῶς ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς I Καναδικῆς Μεραρχίας ἐπὶ τῶν προθέσεων του ὡς πρὸς ἐπίθεσιν διὰ τὴν κατάληψιν τῆς περιοχῆς PIMINI.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἀναφέρω τὴν δρᾶσιν τῆς Ἑλληνικῆς μονάδος. Τὴν νύκτα τῆς 11 πρὸς 12 Σεπτεμβρίου ἀπεστάλησαν περίπολοι ὑπὸ ἀξιωματικούς. Μία ὑπὸ τὸν ὑπολοχαγὸν Κόρκαν διετάχθη, ὅπως καταλάβῃ εἰ δυνατόν τὴν θέσιν Μοναντίλι. Λόγω κακῆς ὑποστηρίξεως ὑπὸ τοῦ πυροβολικοῦ ἡ περίπολος ὑπέστη σοβαρωτάτας ἀπωλείας (4 νεκροί, 15 τραυματίαι) μὲ τὸν διμοιρίτην Κόρκαν βαρύντα τραυματισμένον. Ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν τιμὴν πρὸς τὸν ἡρωϊσμόν τοῦ ὑπολοχαγοῦ τούτου ὅτι ὁ λοχίας Μακανδρέου ψυχορραγῶν εἶπε: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ μὲ τέτοιον ἀξιωματικὸν ἀξίζει νὰ πεθάνῃ κανεὶς.

Ἡ μάχη ἐμαίνετο. Οἱ Ἕλληνες ἦσαν εἰς τὸ κέντρον. Κατὰ τὰς πρωῒνὰς ὥρας τῆς 13ης ἐξεπέμφθησαν νέαι περίπολοι. Ὁ ἐχθρὸς κατὰ τὴν νύκτα ἐβελτίωσε τὰς θέσεις του δι' ἀνορύξεως νέων ὀρυγμάτων καὶ πολυβολείων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Σὰν Λορέντζο. Ἐξ ἄλλου ὅλαι αἱ προσπάθειαι του ὅπως διασπάσῃ τὴν γραμμὴν μας ἀπέβησαν μάταιαι.

Ἡ Καναδικὴ Μεραρχία ἐπεβεβαίωσε καὶ ἐγγράφως τὴν προφορικὴν διαταγὴν ποὺ εἶχε δώσει διὰ τὴν ἐπίθεσιν πρὸς κατάληψιν τοῦ PIMINI. Ἡ διαταγὴ ὠριζεν ὅτι ἡ Μεραρχία μετὰ τῆς 21ης Ταξιαρχίας ἀρμάτων καὶ τῆς III E.O.T. θὰ ἐπιτεθῇ πρὸς Β.Δ. κατεύθυνσιν, ἵνα περικυκλώσῃ τὸ PIMINI ἀπὸ Δ. Ὁρίζε διὰ τὴν ἐπίθεσιν 4 φάσεις.

Τὸ ἔδαφος ἐναντίον τοῦ ὁποίου διετάχθη νὰ ἐπιχειρήσῃ κατὰ τὴν νύκτα ἡ Ταξιαρχία μεταξὺ Ριτσιόνε καὶ τοῦ ποταμοῦ Μοριάνο ἦτο ἔδαφος πεδινόν, διακεκομμένον, πληῆρες ἀγροικιῶν, δένδρων καὶ φυτειῶν, τελείως ὠργανωμένον διὰ χαρακωμάτων καὶ πολυβολείων καὶ συνεπῶς, τόσον ἡ προχώρησις ὅσον καὶ ὁ προσανατολισμὸς καὶ ὁ σύνδεσμος τῶν τμημάτων κατὰ τὴν νύκτα ἦτο δυσχερέστατος. Πολλαὶ οἰκίαι εἶχαν μεταβληθῇ εἰς πραγματικὰ φρούρια μὴ δυνάμενα κατὰ τὴν νύκτα νὰ ἐξουδετερωθῶσι ὑπὸ τῶν πυρῶν μας.

Μόνιμα πολυβολεῖα ἐκ μπετόν, ἢ πυργίσκων ἀρμάτων μάχης ἦσαν εἰς κάθε διασταύρῳσιν ὁδοῦ. Τὸ καμουφλάρισμα ἦτο πραγματικῶς ἀριστοτεχνικόν. Ἡ ναρκοθέτησις ἦτο πραγματικὰ σατανική. Πόρτες, παράθυρα, δένδρα, θάμνοι, τὰ πάντα ἦσαν ναρκοθετημένα. Αἱ χρησιμοποιεῖσθαι ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀπειράριθμοι νάρκαι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν αἱ περισσότεραι ἀτυχῶς ξύλιναι, δυσχερέστατα ἀνεκαλύπτοντο. Οἱ Γερμανοὶ ἦσαν πράγματι ἀριστοτέχναι εἰς τὴν ἀμυντικὴν ὁργάνωσιν τοῦ ἐδάφους των. Οἱ στρατιῶται μας ὅμως εἶχαν προειδοποιηθῇ περὶ ὅλων τῶν σατανικῶν παγίδων τῶν Γερμανῶν καὶ οὕτως ἤμποροῦσαν νὰ προσφυλάσσωνται.

Τὰ τάγματα θὰ ἐπετίθεντο ὡς ἀκολούθως: Τὸ 3ον τάγμα — Λουτεράκη — ἀπὸ τῆς 2ας προϋνῆς, διὰ νὰ καταλάβῃ τὴν Μπατάρρα καὶ ἀκολούθως τὸ Μαλντόνι. Τὸ 1ον τάγμα — Καραβίας — θὰ κατελάμβανε τὴν καμπὴν Μαράνο. Καὶ τὸ 2ον τάγμα — Τζανετῆς — κατὰ τοῦ Σὰν Λορέντζο.

14 Σεπτεμβρίου καὶ ὥραν 0.30', ἤρχισεν ἡ κυρία μάχη τοῦ Ρίμινι. Ὀλίγον μετὰ τὸ μεσονύκτιον μία διμοιρία κατέλαβε τὴν Μπατάρραν εἰς διάστημα μιᾶς ὥρας. Κατὰ τὰ ξημερώματα εἶχε καταληφθῇ καὶ τὸ Μοναλντόνι. Τὴν 9.30' τὸ 2ον τάγμα ἐπετέθη ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Ἀρμπούζην καὶ κατέλαβε τὸν συνοικισμόν πλὴν μιᾶς οἰκίας ἣ ὁποία εἶχε μεταβληθῇ εἰς φρούριον. Ἐκεῖ συνελήφθησαν καὶ Γερμανοὶ ἀλεξιπτωτισταί. Τὰ ἐνοχλητικώτερα ἐχθρικὰ πυρὰ προήρχοντο ἀπὸ τὸ κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον οἱ Γερμανοὶ ἐχρησιμοποιοῦν ὡς παρατηρητήριον καὶ πολυβολεῖον.

Ὁ ἀγὼν εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν παρουσιάζετο τραχύτερος, διότι τὸ τάγμα ἠρωχλεῖτο σοβαρῶς διὰ πλευρικῶν πυρῶν ἐκ τοῦ χωρίου Σ. Λορέντζο.

Μία ἰλη Βρεταννῶν Δραγῶνων δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ προχωρήσῃ καὶ τὸ δεξιόν του ἀκάλυπτον ἐβάλλετο εὐχερῶς καὶ συνεχῶς. Ὑπῆρξαν πολλαὶ ἀπώλειαί μας εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Πέντε ἀξιωματικοὶ καὶ 48 ὁπλίται ἐτραυματίσθησαν. Ὁ Διοικητὴς τοῦ τάγματος λοχαγὸς Καρα-

μπάτσος ἐτραυματίσθη σοβαρώτατα καὶ ἡχρηστεύθη τὸ χέρι του. Τότε ὁ Διοικητὴς τῆς Μεραρχίας καὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ Σώματος ἐπεσκέφθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης τὸν Σταθμὸν Διοικήσεως καὶ διεβίβασαν μέσω τοῦ ἐπιτελάρχου νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὸν Ταξίαρχον Τσακαλῶτον τὰ συγχαρητήριά των. Ἀλληλουχίαι γεγονότων ἔλαβον χώραν εἰς τὴν ζώ-
 νην τῆς Ταξιαρχίας.

Δις τὸ Μοντιτσέλι, τὸ Σ. Λορέντζο καὶ τὸ Μοναλντόνι ἀνακατε-
 λήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ τελικῶς ἐκρατήθησαν παρὰ τῶν Ἑλ-
 λήνων, παρὰ τὰς λυσσώδεις ἐπιθέσεις τῶν Γερμανῶν. Ἡμπορεῖ κανεὶς
 νὰ βεβαιώσῃ χωρὶς ἴχνος σφάλματος ὅτι τὸ πεζικόν μας εἰς τὰς φάσεις
 αὐτὰς ἐθριάμβευsen. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἡ Ταξιαρχία κατέλαβε
 τὴν καθοριθεῖσαν εἰς αὐτὴν γραμμὴν Μπατάρα-Μαλντόνι-Μοναντίλι-
 Μοντιτσέλι καὶ μαχομένη συνεχῶς ἀπὸ τῆς 2ας μεταμεσονυκτίου ὥρας
 καὶ συνεχίζουσα τὸν ἀγῶνα ἐπολέμησε τὸν ἐχθρὸν σῶμα πρὸς σῶμα.
 Τότε ἀνέφερε σχετικῶς εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ μάχη,
 ἡ ὁποία διεξήχθη ἐπὶ τοῦ κατεχομένου παρὰ τῶν Γερμανῶν Ἰταλικῶ
 ἐδάφους, ἐκερδήθη πλήρως παρὰ τῆς Ταξιαρχίας.

Ἡ Μεραρχία, ἀναγνωρίσασα τὴν σκληρότητα τοῦ ἀγῶνος, διέθεsen
 εἰς τὴν Ταξιαρχίαν πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν ἐνεργειῶν της μίαν ἵλην ἁρ-
 μάτων (16 ἄρματα) τύπου Τσῶρτσιλ.

Ἀπὸ τῆς 7ης πρωῒνης ἤρχισεν ἡ ἐπίθεσις τῆς Ταξιαρχίας μὲ ἀντι-
 κειμενικὸν σκοπὸν τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ρίμινι καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν πόλιν
 τοῦ Ρίμινι.

Ἦρχισε πλέον ὁ λυσσώδης ἀγών.

16 Σεπτεμβρίου, 17 Σεπτεμβρίου, 18 Σεπτεμβρίου, 19 Σεπτεμ-
 βρίου. Καθημερινὰ καὶ πολύωροι ἐπιθέσεις εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν
 20ὴν Σεπτεμβρίου νὰ ληφθῇ ἀπὸ τὴν Ταξιαρχίαν τὸ ἀκόλουθον τηλε-
 γράφημα τοῦ στρατηγοῦ Φραῖμπεργκ:

«Ἐχω ἀκούσει τὰ κατορθώματα τῆς Ταξιαρχίας σας ἀπὸ τὸν
 Διοικητὴν τῆς Καναδικῆς Μεραρχίας στρατηγὸν Γουέιερ καὶ στέλλω
 πρὸς σᾶς καὶ πρὸς τοὺς ἄνδρας σας τὰ προσωπικά μου συγχαρητήρια

καὶ τοὺς καλλιτέρους μου χαιρετισμούς. Ἀναμένω ἀναφορὰν τῆς Ταξιαρχίας ὅτι εἰσῆλθε πρώτη εἰς Ρίμινι».

Τὴν νύκτα τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου ἡ τύχη τῆς πόλεως εἶχε κριθῇ.

Ἡ ἐντύπωσις τῆς Ταξιαρχίας ἦτο ὅτι ὁ ἐχθρὸς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς θὰ συνεπτύσσετο. Καὶ ἀνέμενον τὴν πρωΐαν τὴν σχετικὴν διαταγὴν τῆς Στρατιᾶς. Καὶ οὕτως ἐπαληθεύεται θριαμβευτικῶς ἡ ἄποψις τῆς Ταξιαρχίας. Τηλεφωνικῶς διατάσσεται ἡ Ταξιαρχία νὰ ἀναλάβῃ ταχυντάτην προέλασιν καὶ διείσδυσιν εἰς τὴν πόλιν.

Μία ὥραία καὶ ἡρωϊκὴ ἄμιλλα μεταξὺ τῶν τριῶν Ἑλληνικῶν ταγμάτων τῆς Ταξιαρχίας ἀναπτύσσεται διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ Ρίμινι. Δὲν ἐβράδυνε νὰ φθάσῃ ἡ ἱστορικὴ ὥρα.

Τὴν 1.30' ὥραν ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως τοῦ Ρίμινι παρουσιάσθη εἰς τοὺς προωθημένους λόχους τῶν Γερακίνη καὶ Παπαγεωργίου καὶ ἀνέφερεν ὅτι εἶναι ἔτοιμος νὰ παραδώσῃ τὴν ἱστορικὴν πόλιν.

Ἴδον τὸ πρωτόκολλον παραδόσεως εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Δυνάμεις: «Ἐν Σάντα Μαρία ντὲ λὰ Κολουέλα, σήμερον τὴν 21ην Σεπτεμβρίου ἡμέραν Πέμπτην τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους (1944) καὶ ὥραν 7.30' ἡ κάτωθι ὑπογεγραμμένη ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Μπορτόνι Γκομπέριο ὡς Προέδρου καὶ 1) Μπορτόνι Ρόμολο, 2) Ντὲλ Πράτο Μπιούζιο, ὡς μελῶν, ἀπάντων μελῶν τοῦ ἀντιφασιστικοῦ κόμματος ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως, τῶν λοιπῶν ἐγκαταλειφάντων ταύτην, παρουσιασθέντες εἰς τὰς προπορευομένας Ἑλληνικὰς Δυνάμεις, ἤτοι εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ 2ου λόχου τοῦ τάγματος III Ε.Ο.Τ. λοχαγὸν Ἀποστολάκην.

Παραδίδομεν

τὴν πόλιν τοῦ Ρίμινι ἄνευ ὅρων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Δυνάμεις. Ἐπαφίεται ἐν λευκῷ ἡ τήρησις τῆς τάξεως καὶ ἡ προστασία τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, Ἰταλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν, ὑπογραφέντος ὡς ἔπεται.

Ἐξ ὧν τὸ ἐν παρεδόθη εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ

παραλαβὼν

Ἀποστολάκης Μ.

Λοχαγός.

Οἱ

παραδίδοντες

Μπορτόνι Γκομπέριο

Μπορτόνι Ρόμολο

Ντέλ Πράτο Μπιούζιο

Ἐθεωρήθη

Ὁ διοικητὴς τοῦ τάγματος Λουτεράκης Ἄνδρ. Ταγματάρχης.

Τὸ Ἴον τάγμα συνεχίζει καὶ τοῦτο τὴν κίνησίν του καὶ μετὰ διάταξιν ταχείας προελάσεως, κατώρθωσε νὰ φθάσῃ προωθοῦν τὴν διμοιρίαν κάρτερος καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸν Λόχον Θωμόγλου ταυτοχρόνως μετὰ τὸ 3ον τάγμα εἰς τὴν δυτικὴν περιοχὴν τοῦ Τιβερίου, ἣν καταλαμβάνει ἄθικτον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς διώρυγος πὺν διήκει κατὰ μῆκος τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς πόλεως καὶ ἀκριβῶς ἐγγὺς τῆς θέσεως ἀπὸ τῆς ὁποίας ἄλλοτε ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ εἶχε προσφωνήσει τὰς ρωμαϊκὰς λεγεῶνας μετὰ τὴν ἱστορικὴν διάβασιν τοῦ Ρουβίκωνος. Ἀλλὰ τὸ Ἴον τάγμα δὲν ἔσταμάτησεν εἰς τὴν πόλιν καὶ προώθησε τὰ κάρτερος ὑπὸ τὸν γενναῖον ὑπολοχαγὸν Κορώναν μέχρι τῆς γεφύρας 1000.

Οὕτω μέχρι τῆς 09.00 ὥρας ὁλόκληρος ἡ πόλις εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τῆς III Ε.Ο.Τ. ὡς δίκαιον ἔπαθλον τῶν ἐπὶ 15νθήμερον σκληρῶν ἀγώνων τοὺς κατὰ τοὺς ὁποίους ἐξεδίωξεν ἀπὸ οἰκίαν εἰς οἰκίαν καὶ ἀπὸ πολυβολεῖον εἰς πολυβολεῖον τοὺς σκληρῶς ἀμυνομένους ὑπὸ εὐνοϊκὰς λόγῳ τοῦ ἐδάφους συνθήκας Γερμανοὺς ὑπὸ τὴν κάλυψιν πληθύος ναρκοπεδίων τὰ ὁποῖα ἐξεκαθάρισε διὰ τῶν ἐκ τῶν 18 μόνων ἀνδρῶν διμοιριῶν Μηχανικοῦ. Δὲν ὑπελείφθη ἡ ταξιαρχία μετὰ τὰ γλίσχρα μέσα τῆς τῶν ἰσχυροτέρων εἰς ὅπλισμόν καὶ μέσα γενικῶς Καναδικῶν καὶ Νεοζηλανδικῶν Ταξιαρχιῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως εὐρίσκετο πάντοτε πρώτη ἐν τῇ ἐπιθετικῇ διατάξει, ἀπασχολουμένη διαρκῶς λόγῳ τῆς τοιαύτης προχωρήσεως μετὰ τὴν κάλυψιν καὶ τῶν πλευρῶν τῆς. Δὲν ἀπώλεσεν οὔτε σπιθαμὴν εἰς τὰ κατεκτημένα ἐδάφη, παρὰ τὰς ἀντιθέτους ἀντεπιθέσεις.

Ρίμνι! Κατὰ τὴν δεκαπενθήμερον μάχην διὰ κατάκτησιν τῆς πόλεως ταύτης ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλίται ἐδείχθησαν ὑπέροχοι. Οἱ σταθμοὶ διακινήσεως ὅλων, ἀπὸ τοῦ Ταξιαρχοῦ μέχρι τῶν Διοικητῶν λόχων, ἦσαν τόσον προωθημένοι ὥστε νὰ εἰσπράξωσι τὰς παρατηρήσεις τῶν προϋσταμένων μεραρχιῶν καὶ τοῦ διοικητικοῦ σώματος διὰ τὴν ἀνθαίρετον ταύτην προώθησιν.

Ἀπετέλεσε δὲ ἐξαιρετικὴν ἱκανοποίησιν ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν τῆς Ταξιαρχίας ἡ ταχυτάτη μεταφορὰ τῶν τραυματιῶν μας εἰς τὴν χειρουργικὴν μονάδα καὶ τὸ χειρουργεῖον, τὸ ὁποῖον λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἱκανότητα, τὸν ἡρωϊσμόν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τοῦ Ἑλληνοσ Ἀρχιάτρου Νικολάου Βρυώνη, χειρουργοῦντος ὑπὸ καταιγισμόν βολῶν πυροβολισμοῦ, διέσωσε σχεδὸν τὸ σύνολον τῶν τραυματιῶν.

Ὁ ἀγὼν ἦτο πραγματικὸς ἀγὼν ἡρώων. Ἀξίζει νὰ περιγραφοῦν ὀλίγαι περικοπαὶ του.

Ἴδον ἡ ἡμερησία διαταγὴ τῆς Ταξιαρχίας III Ε.Ο.Τ. ὑπ' ἀριθ. 89, ἡ ὁποία ἐκδοθεῖσα αὐθημερόν παρουνιάζει τὴν πραγματικὴν εἰκόνα. Ἀξίζει ν' ἀναγράψωμεν ὀλίγας περικοπάς της. Εἶναι καταφανὴς ἡ ψυχολογία. Ἡ διάταξις ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Δοξασμένοι συμπολεμισταί. Σήμερον ἀσφαλῶς δυνάμεθα νὰ φωνάξωμεν μὲ ὅλον τὸ δικαίωμα καὶ μ' ὅλην τὴν χαρὰν ὅτι ἐξεπληρώσατε κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τῶν ἀγώνων τῆς Ταξιαρχίας κατὰ τὴν μάχην τῆς διασπάσεως τῆς Γοτθικῆς γραμμῆς, πιστὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Βασιλέως, τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Βεντήρη...»

Πρέπει νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας εἰς τὴν πρόβλεψιν τοῦ Στρατηγοῦ Βεντήρη διὰ τὴν ἱκανότητα τοῦ Τσακαλώτου, αἱ ἀρεταὶ τοῦ ὁποίου ἀξιοποιήθησαν πλήρως κατὰ τὴν μάχην.

Εἶμαι ἰδιαίτερος εὐτυχὴς διότι ἔλαχεν εἰς ἐμὲ ἡ περιγραφὴ τῆς μάχης τοῦ Ρίμνι.

Εὐχαριστῶ.